Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Commentarius in universam Aristotelis - Cod. Ettenheim-Münster 157

Aristoteles

[S.l.], 1611

Capvt Vndecimvm

urn:nbn:de:bsz:31-117375

Visual Library

CAPVT VNDECIMVM.

De secundo Postprædicamento, quod est PRIVS.

Hoc c. docet Aristoteles quot modis aliquid alio prius dicatur et primo quidem dicitur aliquid alio prius tempore nempe quod alio vetustius est, ut bellum Troianum bullo punico. — 1mo dicitur aliquid alio prius tempore.

Secundo dicitur aliquid alio prius quoad subsistendi consequentiam, quo modo prius dicitur id quo posito alterum ponitur; altero tamen posito ipsum vicissim non ponitur; sic unum prius est duobus nam si duo subsistunt etiam unum subsistit, at non vicissim. Boetius hic et 5e. Th. 1. part. q. 85. a. 3. hanc prioritatem vocat prioritatem naturæ qua ut Aristoteles c. seq. ait Genera sunt priora speciebus, imo universim singula universalia suis particularibus, ut substantia corpore, corpus vivente, vivens animali, animal homine, Homo Socrate. Recte n. infertur est homo, ergo animal etc. sed non recte est at, ergo homo etc. — 2do. quoad subsistendi consequentia seu prioritatem naturæ. — 3tio Ordine doctrinæ.

Tertio aliquid alio prius dicitur ordine doctrinæ, ut Isagoge Porph. categoriis, Aristotelis et proemium reliqua oratione de quo Fon. l. 7. c. 39. — 4to.

Quarto dicitur aliquid alio prius dignitate et perfectione quo modo prius quod melius et præstantius, sed hic modus improprius est. — Dignitate et perfectione.

ad quē etiā modū ptinet quod multi solent dicere priores apud se ēē, quos magis honorāt magisq diligunt: q tamē modq eodem stile teste mxe in proprio ē. His 4 modis addit stilis

Causa causato. Quintū quoad quod ē caā alterius prius illo natura dicitur. e. l. ponit rem quae ē caā ar orāo sit vera, ideoq natura prior orāoe.

Quia contrario rū eadē ē scia cognitis modis prioritatis, partut totidē etiam ē posteriori tatis. Plura apud Tol. et alios videri possunt, atq dictis colligi quot modis aliqd alio posterius dicatur totidem nimirum: nā quot modis oppositorū dicitur, totidē etiam aliud.

Possunt hi. 5. modi ad 3. revocari ut prius dicatur vel Tempore, vel Ordine, vel Natura. Deinde quod naturā prius ē subdividitur in 3 membra: nā vel nō reciprocatur adeoq prius ē secūdū existendi consequentiam, vel ē dignius, ē vel alterius caā.

CAPVT DVODECIMVVM.

De modis SIMVL, quod est Tertium Postpraedicamentum.